

Sanasto

Sanasto sisältää kaikki keskeisimmät Sampo-konsernin vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa, tilinpäätöksessä ja riskienhallinnassa käytetyt termit. Osassa termejä on kaksi selitystä, koska termien merkitys voi vaihdella vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa.

Sivustolla sanaselitykset on korostettu kultaisella alleviivauksella. Selitykset saa auki siirtämällä kursorin sanan päälle tai napauttamalla sanaa. Sanaselitystoiminnon saa pois päältä työkaluvalikosta.

A

Arvostuserot

Sijoitusomaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen erotus.

Asiakashyvitys

[Laskuperustekorkoisiin henkivakuutuksiin](#) hyvitetään laskuperustekorona lisäksi mahdollinen lisäetu [kohtuusperiaatteen](#) mukaisesti. Vakuutusyhtiön tulos määrittää mahdollisen asiakashyvityksen suuruuden.

B

Biometriset riskit

Biometrisillä riskeillä tarkoitetaan riskejä siitä, että yhtiö joutuu maksamaan [vakuutetuille](#) enemmän kuolemantapaus-, työkyvyttömyys- tai sairauskulukorvauksia tai että eläkevakuutuksissa eläkkeitä maksettaisiin vakuutettujen odotettua korkeamman eliniän (pitkäikäisyysriski) vuoksi pidempään kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

C

Compliance

Toimintaa säätelevien lakien, viranomaismääräysten, toimialan ja omien sisäisten ohjeiden ja standardien noudattaminen.

Sampo Oyj:n hallitus on 9.11.2012 vahvistanut koko konsernin kattavat compliance-periaatteet: www.sampo.com/fi/hallinnointi/sisainen-valvonta/compliance.

Compliance-riski

Compliance-riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yritys on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita hallinnollisia määräyksiä. Compliance-riski liittyy yleensä sisäisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin ja siten sen voidaan katsoa olevan osa [operatiivista riskiä](#).

D

Diskonttokorko

[Henkivakuutusopimusten](#) tulevat menot ja tulot muutetaan nykyrahaksi diskonttokoron avulla, ja näin muodostuu

Tämä on käyttäjän laatima ote Sammon verkkovuosikertomuksesta, eikä tätä otetta voi kutsua missään yhteydessä Sammon vuosikertomukseksi tai sen osaksi. Sammon vuosikertomus on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.sampo.com/vuosikertomus.

vakuutus sopimuksista yhtiölle aiheutuva vastuu. Myös vahinkovakuutuksen eläkemuotoisten korvausten [korvausvastuu](#) diskontataan.

E

Edunsaaja

[Vakuutuksenottajan](#) tai jonkin kolmannen osapuolen nimeämä vakuutuskorvauksen saaja.

Efektiivinen osinkotuotto

Osingon suhde tilivuoden päätöskurssiin. Tarkastelemalla efektiivistä osinkotuottoa ja osakkeiden arvon kehitystä saadaan selville yhtiöön tehdyn osakesijoituksen suora rahallinen tuotto.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \cdot 100 \%$$

Eläkevakuutus

Vakuutus eläketurvaksi.

Ensivakuutus

Yhtiön solmima vakuutus sopimus muiden kuin [jälleenvakuuttajien](#) kanssa. Sopimus, jossa vakuutusyhtiö on välittömässä vastuussa [vakuutuksenottajilleen](#).

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Sijoitukset, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka yhtiöllä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Etuusperusteinen eläkejärjestelmä

Sopimus, jossa vakuutusmaksut määräytyvät sovitun etuuden, kuten ansiotason mukaisesti. Vrt. [maksuperusteinen järjestelmä](#).

H

Hankintakulut

Liikekuluihin sisältyvät vakuutus- ja sijoitus sopimusten hankinnan kulut, kuten [ensivakuutuksen](#) palkkiot, maksetut [jälleenvakuutus palkkiot](#) ja muut vakuutuksen hankintaan liittyvät kulut.

Henkivakuutus

Vakuutus, joka yleensä koostuu kahdesta osasta: 1) säästöä kerryttävä osa (elämänvaraturva) ja 2) riski henkivakuutusosa (kuolemanvaraturva). Näiden lisäksi vakuutukseen voi sisältyä myös muita lisäturvia esim. pysyvän työkyvyttömyyden turva, väliaikaisen työkyvyttömyyden turva ja turva sairauskuluihin.

Henkivakuutusriskit

Henkivakuutusriskejä ovat [biometriset riskit](#), [käyttätymisriskit](#) ja [kustannusriskit](#).

Hinta/voittosuhte (P/E-luku)

Yhtiön osakekurssin suuruus suhteessa yhtiön tulokseen. Korkea P/E-luku viestii yleensä markkinoiden kasvuodotuksista.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{osakekohtainen tulos}}$$

Hyväksyttävä oma varallisuus

Oma varallisuus, joita voidaan käyttää pääomavaatimusten kattamiseen. ([Solvenssi II](#))

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja ryhmän SCR:n suhdeluku

[Hyväksyttävän oman varallisuuden](#) ja konsernin kokonaispääomavaatimuksen välinen suhdeluku sisältäen muut rahoitusalat sekä yhtiöt, joihin sovelletaan yhteen- ja vähennyslaskumenetelmää. Vakavaraisuussuhdeluku koko konsernille ([Solvenssi II](#)).

I

Inflaatoriski

Inflaatoriskillä tarkoitetaan vakuutus sopimuksien tai rahoitusvarojen ennustettuihin tuleviin kassavirtoihin kohdistuvia odottamattomia muutoksia, jotka muuttavat yhtiön rahoitusvarojen ja -velkojen arvoa kuten myös vakuutusvelkojen taloudellista arvoa. Viimekädessä yhtiön tulos ja pääoma heilahtelevat.

J

Jatkuvamaksuinen

Jatkuvamaksuisessa vakuutuksessa maksetaan useita säännöllisiä vakuutusmaksuja.

Juridinen riski

Oikeudellisiin seuraamuksiin liittyvät riskit, jotka ovat aiheutuvat siitä, että yritys on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita hallinnollisia määräyksiä. Juridiset riskit katsotaan osaksi ns. [operatiivisia riskejä](#).

Jälleenvakuuttajan osuus

Ensivakuuttaja on ostanut [jälleenvakuutus suojan](#) jälleenvakuuttajalta. Jälleenvakuuttaja on vastuussa ensivakuuttajan maksetuista korvauksista ja korvausvastuusta jälleenvakuutusta vastaavalta osalta.

Jälleenvakuutus

Vakuutusyhtiö ei pidä kaikkia vakuutusriskejä itsellään, vaan ostaa osalle riskeistä vakuutusturvan toiselta vakuutusyhtiöltä.

K

Kapitalisaatiosopimus

[Henkivakuutustoiminnassa](#) yleinen vakuutus sopimus, jossa ei ole vakuutettavaa riskiä, vaan vakuutus koostuu pelkästään vakuutussäästöistä.

Katastrofiriski

Katastrofiriski voidaan nähdä [vakuutusmaksuriskin](#) ääritapauksena. Sillä tarkoitetaan riskiä vakavista, mutta harvoin sattuvista tapahtumista, kuten luonnonkatastrofeista. Tällaiset tapahtumat voivat johtaa merkittävään poikkeamaan korvausvaatimusten määrässä ennakoituun verrattuna.

Kauden laaja tulos

Kauden tulos verojen jälkeen lisättyinä muilla laajan tuloksen erillä, joita ovat muutokset muuntoeroissa, myytävissä olevissa rahoitusvaroissa, kassavirtasuojauksissa, osuuksissa osakkuusyhtiön laajan tuloksen erissä sekä etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattisissa voitoissa ja tappioissa.

Kertamaksuinen

Vakuutus, jonka maksu suoritetaan yhdessä erässä.

Keskittymäriskit

Keskittymäriski syntyy silloin, jos yrityksen riskipositioita ei ole riittävästi hajautettu, jolloin esimerkiksi yksittäinen suurvahinko tai markkinatapahtuma voi vaarantaa yhtiön vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman. Suoria keskittymiä voi syntyä yksittäisten toimintojen sisällä tai eri toiminnoissa, kun yksittäinen vastapuoli tai toimiala vaikuttaa laaja-alaisesti yhtiön kannattavuuteen sekä vakuutus- että sijoitustoiminnan kautta. Keskittymäriski voi toteutua myös silloin, kun kannattavuus ja pääomitus reagoivat samalla tavalla yleiseen taloudelliseen kehitykseen tai rakenteellisiin muutoksiin eri liiketoiminta-alueiden institutionaalisessa ympäristössä. Tässä tapauksessa keskittymäriski voidaan nähdä osana strategista riskiä.

Kohtuusperiaate

[Henkivakuutusyhtiö](#) jakaa kohtuusperiaatetulkintansa mukaisen määrän vakuutusten mahdollisesti tuottamasta ylijäämästä [vakuutuksenottajille](#), jos tästä on sovittu vakuutuksenottajan kanssa ja jos yhtiön vakavaraisuus ei täten vaarannu. Ylijäämän jaossa huomioidaan ylijäämän synty erityyppisissä vakuutuslajeissa ja eri [laskuperustekorkokannoissa](#).

Kokonaispääoman tuotto (RoA)

Kokonaispääoman tuotto (RoA), kertoo paljonko yhtiö tuottaa korkoa omistajien siihen sijoittamalle kokonaispääomalle, johon lasketaan sekä yhtiön oma pääoma että velat. Tämä voi vaihdella huomattavasti toimialan ja sidoksissa olevien varojen määrän mukaan. Näin ollen eri toimialoja edustavien yhtiöiden kokonaispääomien tuoton vertailu ei ole välttämättä ole tarkoituksenmukaista.

Laskentakaava:

$$\begin{aligned} & \text{liikevoitto} \\ & \pm \text{ muut laajan tuloksen erät ennen veroja} \\ & \quad + \text{ korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & \quad + \text{ vastuuvelan perustekorko} \\ & \pm \text{ sijoitusten arvostuserojen muutos} \end{aligned}$$

• 100 %

$$\begin{aligned} & \text{taseen loppusumma} \\ & - \text{ sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka} \\ & \pm \text{ sijoitusten arvostuserot (vuoden alun ja lopun keskiarvo)} \end{aligned}$$

Konsernin vakavaraisuus

Konsernin vakavaraisuus kertoo, kuinka paljon vakavaraisuuspääomaa on yli omien varojen vähimmäismäärän.

Laskentakaava:

$$\begin{aligned} & + \text{ konsernitaseen oma pääoma} \\ & \quad + \text{ toimialakohtaiset erät} \\ & - \text{ aineettomat hyödykkeet ja tilikauden voitonjakoon kohdistuvat vähennykset} \\ \hline & \text{ryhmittymän omat varat} \\ & - \text{ ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä} \end{aligned}$$

Konsernin vakavaraisuussuhde

Ryhmittymän omien varojen määrä suhteessa omien varojen vähimmäismäärään. Viranomaiset määrittelevät, mitkä erät hyväksytään omiin varoihin.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{konsernin omat varat}}{\text{omien varojen vähimmäismäärä}} \cdot 100 \%$$

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteissa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun korot muuttuvat. Lisätiedot: [markkinariskit](#).

Korvauskulut

Maksettujen korvausten ja korvausvastuun muutoksen summa. Sisältää korvauskulut tilikauden aikana tapahtuneista vakuutustapahtumista riippumatta siitä, onko ne maksettu saman tilikauden aikana vai ei.

Korvauskäsittely

Vahinkotapahtumasta käynnistyvä tapahtumasarja, johon sisältyy mm. vahinkotapahtumien tutkinta, vahinkotapahtumaan liittyvien asiakirjojen käsittely ja korvauspäätös.

Korvausvastuu

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, vielä maksamatta olevia korvauksia, korvaustoiminnasta aiheutuvia kuluja ja varauksia.

Korvausvastuuriski

Korvausvastuuriski liittyy jo sattuneista vahinkotapahtumista tehtyihin korvausvaatimuksiin. Korvausvastuuriski on riski siitä, että korvausvaatimukset ovat kooltaan ennakoitua suurempia, että korvausvaatimukset poikkeavat ajallisesti ennakoidusta tai että korvausvaatimuksia tehdään ennakoitua useammin. Tämän seurauksena [vastuuvelan](#) katteena olevat varat eivät riitä kattamaan toteutuneita vakuutustapahtumia ja tulevaisuuden vastuovelka kasvaa aiheuttaen tappioita.

Kuolevuusriski

Riski siitä, että yhtiön olisi maksettava enemmän kuolemantapauskorvauksia kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

Kuormitustulo

[Henkivakuutuksista](#) peritään kuluja eli kuormituksia, joilla tulee kattaa vakuutusyhtiön liikekulut. Kuormitusten yhteismäärä on kuormitustulo.

Kustannusliikkeen tulos

[Henkivakuutuksista](#) perityt kulut eli kuormitukset vähennettynä yhtiön liikekuluilla.

Kustannusriski (Kuluriski)

Kustannusriski aiheutuu siitä, että vakuutusten hoitoon liittyvien kulujen suuruus ja/tai ajoitus poikkeavat siitä, mitä on ennakoitu vakuutusta hinnoiteltaessa. Tämän seurauksena vakuutuksesta alun perin perityt maksut eivät välttämättä riitä kattamaan toteutuneita liikekuluja.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat

Rahoitusvarat, jotka luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi tai jotka vakuutusyhtiö luokittelee alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon arvostettaviksi.

Käyvän arvon rahasto

Omaan pääomaan sisältyvä myytävissä olevien rahoitusvarojen [arvostusero](#) ja arvonmuutos verovaikutus huomioon ottaen.

Käyvän arvon rahaston muutos

Käyvän arvon rahaston muutos sisältää mahdollisen osuuden rahavirtasuojauksista sekä realisoitumattomat voitot tai tappiot eli käyvän arvon muutokset sijoituksista, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Arvonmuutokset kirjataan tulokseen, kun sijoitukset realisoidaan eli kun ne myydään tai ne erääntyvät. Käyvän arvon rahaston muutos on tärkeä mittari analysoitaessa tulosta varsinkin henkivakuutustoiminnassa.

L

Laskuperustekorko

Henkivakuutusyhtiön asiakkaalle luvattu kiinteä korko, joka maksetaan korkotuottoisiin vakuutuksiin.

Laskuperustekorkoinen sopimus

[Henkivakuutussopimus](#), jossa vakuutussäästäjä hyvitetään [laskuperustekorolla](#) ja mahdollisella [asiakashyvityksellä](#).

Laskuperustekorkoinen vastuovelka

Henkivakuutusyhtiön myöntämistä [laskuperustekorollisista vakuutuksista](#) (perinteiset henkivakuutukset) yhtiölle itselleen aiheutuvan vastuun määrä.

Liikekulusuhde (vahinkovakuutus)

Vahinkovakuutuksen liikekulut suhteessa [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

liikekulut
vakuutusmaksutuotot • 100 %

Liikekulut

Liikekuluihin sisältyvät vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä hallinnon kulut vähennettynä menevän [jälleenvakuutuksen](#) palkkioilla.

Liikekustannussuhde (henkivakuutus)

Henkivakuutusyhtiön liikekulut jaettuna vakuutuksista perityillä kuormitustulolla. Liikekustannussuhde mittaa [henkivakuutusliiketoiminnan](#) tehokkuutta.

Laskentakaava:

+ liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta
+ korvausten selvittelykulut
kuormitustulo • 100 %

Liikkeeseenlaskijariski

Riski siitä, että liikkeeseenlaskija ajautuu maksukyvyttömyystilaan, eikä suoriudu velvoitteistaan. Riskin toteutuessa lopullisen tappion määrä riippuu sekä tehdystä sijoituksesta maksukyvyttömyyshetkellä että tappion määrää pienentävästä, liikkeeseenlaskijan konkurssipesältä mahdollisesti saatavasta palautusosuudesta. Useimmissa tilanteissa liikkeeseenlaskijariski on jo ennen maksukyvyttömyyshetkeä täysin hinnoiteltu korkeampana luottomarginaalina (credit spread) ja alempana markkina-arvona. Pohjimmiltaan liikkeeseenlaskijakohtainen luottomarginaali onkin liikkeeseenlaskijariskin markkinahinta vaihdantakelpoisille arvopapereille. Muiden tulosriskien tapaan tätä ns. [spread-riskiä](#) voidaan aktiivisesti hallinnoida, jonka vuoksi liikkeeseenlaskijariski luokitellaan Sampo-konsernissa osaksi sijoitussalkun [markkinariskejä](#). Lisätiedot: [luottoriski](#).

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on riski siitä, että konserniyhtiöt eivät pysty harjoittamaan strategiansa mukaista normaalia liiketoimintaa tai äärimmäisissä tapauksissa eivät pysty suoriutumaan erääntyvistä maksuvelvoitteistaan määräajassa sen vuoksi, että niillä ei ole riittävästi likvidejä varoja ja/tai näiden hankkimiseksi tarvittaville markkinoille ei ole pääsyä. Likviditeettiriski käsittää sijoitusten mahdollisen epälikvidiyden sekä riskin siitä, että asiakkaat jättävät ennakoidusta poiketen [vakuutusopimuksensa](#) uusimatta. Myös jälleenerahoituksen ja rahoitusjohdannaissopimusten saatavuus sekä niiden hinta vaikuttavat yritysten kykyyn harjoittaa normaalia liiketoimintaa.

Luottoriski

Luottoriskit viittaavat yleisesti ottaen yhtiön taloudellisen tilanteen heikkenemiseen johtuen [liikkeeseenlaskijoiden](#) (velka- ja osakeinstrumentit) ja/tai muiden [sopimusvastapuolien](#) (johdannaistuotteet ja jälleenvakuutusopimukset) kasvaneesta maksukyvyttömyysriskistä tai jo toteutuneesta maksukyvyttömyydestä.

Lyhytaikainen kannustinohjelma

Lyhytaikaiset kannustinohjelmat perustuvat Sampo-konsernissa jokaisen edunsaajan kontribuutioon yhtiön tuloksen osalta. Suorituskriteerit ja kontribuution arviointi perustuvat yksilöllisen suorituksen analysointiin ja kyseisen liiketoimintayksikön menestykseen.

M

Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että aiheellinen tai aiheeton yhtiön liiketoimiin tai suhteisiin liittyvä negatiivinen julkisuus heikentää luottamusta yhtiötä kohtaan. Maineriski on usein seurausta toteutuneesta [operatiivisesta riskistä](#) tai [compliance-riskistä](#) ja sen seurauksena on maineen heikentyminen asiakkaiden ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Maksetut korvaukset

[Edunsaajalle](#), [vakuutuksenottajalle](#) tai nimeämättömälle kolmannelle osapuolelle vakutuustapahtuman seurauksena maksettujen korvausten määrä.

Maksuperusteinen eläkejärjestelmä

Vakuutus, jossa etuudet määräytyvät vakuutusmaksujen perusteella. Vrt. [etuusperäinen järjestelmä](#).

Maksutulo

Vakuutuksenottajien henkivakuutustoiminnassa maksamat vakuutusmaksut.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä [vakuutusvelkojen markkinaperusteisessa arvossa](#) tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön tulokseen tai pääomiin. Markkina-arvojen ja vakuutusvelkojen markkinaperusteisen arvon muutokset johtuvat niiden taustalla olevien tekijöiden, kuten korkojen, inflaation, valuuttakurssien, luottoriskispreadien ja osakekurssien muutoksista. Lisäksi markkinariskit sisältävät riskin markkinoiden likviditeetin heikkenemisestä, joka heijastuu osto- ja myyntinoteerausten eron (spreadin) levenemisenä, sekä riskin siitä, että varoihin kuuluvien rahoitusinstrumenttien takaisinmaksuaikatauluissa tapahtuu odottamattomia muutoksia. Molemmissa tapauksissa sijoitussalkun instrumenttien markkina-arvo voi muuttua.

Menevä jälleenvakuutus

Jälleenvakuuttajalle siirretty osuus vakuutusliikkeestä.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen voidaan jakaa Sampo-konsernissa palkitsemisperusteen mukaan kahteen pääryhmään, jotka ovat yhtiön tulokseen liittyvään kontribuutioon perustuvat muuttuvat palkkiot ja työntekijöiden konserniin sitouttamiseen liittyvät muuttuvat palkkiot.

Myytävissä olevat varat

Rahoitusvarat, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai joita ei ole luokiteltu lainoiksi ja muiksi saataviksi, eräpäivään asti pidettäviksi eikä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi (IFRS).

O

Oma varallisuus

Yhtiön oma varallisuus koostuu omasta perusvarallisuudesta sekä omasta lisävarallisuudesta. Oma perusvarallisuus koostuu mm. tavanomaisesta osakepääomasta, [täsmäytyserästä](#) sekä muista eristä kuten pääomalainoista ja laskennallisista verosaamisista. Sampo-konsernin vakavaraisuudessa ei ole oman lisävarallisuuden erää ([Solvenssi II](#)).

Omalla vastuulla oleva maksutulo

Vakuutusmaksutulo, josta on vähennetty [jälleenvakuuttajien](#) osuus (vakuutusmaksutulo, netto).

Oman pääoman tuotto (RoE)

Oman pääoman tuotto kertoo, kuinka paljon tuottoa yhtiö kykenee tuottamaan omistajien siihen sijoittamille varoille (yksinkertaistettu laskentakaava: tulos verojen jälkeen/keskimääräinen oma pääoma vuoden aikana). Mitä enemmän velkoja yhtiöllä on suhteessa omaan pääomaan, sitä herkempi RoE on tuottotason muutoksille. Oman pääoman tuottoprosentin avulla voidaan vertailla saman toimialan yritysten kannattavuutta.

Laskentakaava (konsernitasona):

+ kauden laaja tulos
± sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen

• 100 %

+ oma pääoma yhteensä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)
± sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen
(vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omapidätys

Osa [ensivakuuttajan](#) vastuulla olevasta riskistä siirretään [jälleenvakuuttajalle](#) ja osa, ns. omapidätys, jää ensivakuuttajan itsensä

vastattavaksi.

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste kertoo, miten suuri yhtiön omien varojen osuus on sen kaikista varoista.

Laskentakaava:

$$\frac{\begin{array}{l} + \text{ oma pääoma yhteensä} \\ \pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \end{array}}{\begin{array}{l} + \text{ taseen loppusumma} \\ \pm \text{ sijoitusten arvostuserot} \end{array}} \cdot 100 \%$$

Omavastuu

Se osa vakuutustapahtuman kustannuksesta, jota vakuutusyhtiö ei korvaa, vaan joka jää [vakuutuksenottajan](#) itsensä vastattavaksi.

Omien varojen vähimmäismäärä

Kaikkien ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuspääomien vähimmäisvaatimusten summa. Kunkin yhtiön omien varojen pääomavaatimus lasketaan omalla tavallaan toimialan sääntöjen mukaisesti.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion riskiä, joka aiheutuu riittämättömistä tai virheellisistä prosesseista, ihmisten tekemistä virheistä tai ulkoisista tapahtumista. Määritelmä sisältää myös [juridiset riskit](#), mutta ei strategisista päätöksistä johtuvia riskejä. Operatiivisten riskien mahdollisia syitä: Sisäiset rikkomukset; ulkoiset rikkomukset; puutteellinen henkilöstöjohtaminen; puutteet asiakkaita, tuotteita tai liiketoimintoja koskevissa toimintaperiaatteissa; fyysisen omaisuuden vahingot; toimintojen keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt; sekä virheet toimintaprosesseissa.

Osakekannan markkina-arvo

Osakekannan markkina-arvolla tarkoitetaan kaikkien yhtiön liikkeeseen laskettujen osakkeiden arvoa eli koko yhtiön arvoa.

Laskentakaava (tilinpäätös):

$$\text{osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä} \cdot \text{tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}$$

Osakekohtainen oma pääoma

Osakekohtainen oma pääoma kertoo kuhunkin osakkeeseen kohdistuvan pääoman määrän.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)}}{\text{osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

Osakekohtainen substanssi

Osakekohtaista substanssia laskettaessa kaikki yhtiön sijoitukset arvostetaan markkinahintaan. Jos osakekohtainen substanssi on suurempi kuin osakkeen hinta, se tarkoittaa, että markkinat eivät usko yhtiön kykyyn tuottaa sijoituksilleen voittoa. Jos osakekohtainen substanssi on osakkeen hintaa alhaisempi, markkinat uskovat yhtiön kykyyn tuottaa jatkossa tuottoa sijoituksilleen ja tämä näkyy myös osakkeen hinnassa.

Laskentakaava:

$$\begin{aligned} &+ \text{ oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)} \\ &\pm \text{ noteeratun osakkuusyhtiön arvostusero konsernissa} \\ &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \end{aligned}$$

osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakekohtainen tulos (EPS)

Tunnusluku, joka kertoo, miten suuri osa yhtiön voitosta kohdistuu kuhunkin yhtiön liikkeeseen lasketuista kantaosakkeista. Osakekohtainen tulos mittaa siten yhtiön kannattavuutta. Erityisen hyödyllistä on vertailla yhtiön osakekohtaisia tuloslukuja ja niiden kehitystä useampana peräkkäisenä vuonna. Jos osakkeiden kokonaismäärä muuttuu tilivuositain (esimerkiksi osakkeiden splittauksen vuoksi), muutos on otettava huomioon osakekohtaisia tuloslukuja verrattaessa.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä}}$$

Osakekohtainen tulos mukaan lukien käyvän arvon rahaston muutos

Osakekohtaisen tuloksen suuruus, jos yhtiön myytävissä olevien sijoitusten markkina-arvon muutokset kirjattaisiin tuloslaskelmaan.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva laaja tulos}}{\text{osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä}}$$

Osakeriski

Osakeriskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteissa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun osakkeiden arvot muuttuvat. Lisätiedot: [markkinariskit](#).

Osinko/tulos

Tunnusluku, joka kertoo, miten suuri osa yhtiön tuloksesta jaetaan sen omistajille osinkona.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos}} \cdot 100 \%$$

Osittainen sisäinen malli

Osittaisesta sisäisestä mallista puhutaan, kun osa riskeistä on laskettu yhtiön omalla sisäisellä mallilla ja osa viranomaisen [standardikaavalla](#). Vrt. [sisäinen malli](#).

P

Pitkäaikainen kannustinjärjestelmä

Pitkäaikaisia kannustinjärjestelmiä voidaan käyttää johtajien ja avainhenkilöiden sitouttamiseksi konserniin pidemmäksi ajaksi. Sampo-konsernin pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien ehdot: www.sampo.com/kannustinehdot

Pitkäikäisyysriski

Riski siitä, että eläkevakuutuksissa eläkkeitä maksettaisiin [vakuutettujen](#) odotettua korkeamman eliniän vuoksi pidempään kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

R

Raukeamisriski

Raukeamisriski liittyy [vakuutuksenottajien](#) oikeuteen lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen ennenaikaisesti. Ks. [vakuutuksenottajien käyttäytymisriski](#).

Riskihenkivakuutus

Vakuutus [vakuutetun](#) kuoleman varalta.

Riskiliikkeen tulos

Henkivakuutusyhtiön perimä riskimaksutulo vähennettynä [edunsaajille](#) maksetuilla/maksettavilla riskikorvauksilla.

Riskisopeutetun pääoman tuotto

Laskentakaava:

keskimääräinen kauden voitto liiketoiminnoille

Sampo-konsernin keskimääräinen taloudellinen pääoma

Riskisuhde

[Vahinkovakuutuksen korvauskulut](#) pois lukien korvausten hoitokulut suhteessa [vakuutusmaksutuottoihin](#) (prosenttia).

Riskisuhde osoittaa, miten hyvin yhtiö on onnistunut vakuutusriskin hinnoittelussa. Mitä alempi yhtiön riskisuhde on, sitä parempi.

Laskentakaava:

$$\frac{\begin{array}{l} + \text{ korvauskulut} \\ - \text{ korvausten käsittelykulut} \end{array}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100 \%$$

Riskivakuutus

Vakuutus, joka antaa turvan [vakuutetulle](#) eri riskejä vastaan (esim. kuolintapaus, pysyvä työkyvyttömyys, sairastuminen, tapaturma jne.).

Run-off-tulos

Vahinkovakuutusyhtiön voitto tai tappio, joka syntyy kun aikaisempina vuosina sattuneet vahingot on joko korvattu lopullisesti tai arvioitu uudelleen.

Ryhmäeläkevakuutus

Eläkevakuutus, jossa [vakuutuksenottajana](#) on yritys ja [vakuutettuina](#) on nimetty ryhmä yrityksen työntekijöitä.

Ryhmän konsolidoitu SCR

Pääomavaatimus laskettuna [Solvenssi II](#) -sääntelyn alaiselle ryhmälle, joka Sampo-konsernissa koostuu Sampo Oyj:stä, Mandatum Lifestä, Topdanmarkista sekä Ifistä.

Ryhmän konsolidoitu vähimmäis-SCR

[Solvenssi II](#) -minimipääomavaatimus laskettuna Solvenssi II -sääntelyn alaiselle ryhmälle, joka Sampo-konsernissa koostuu Sampo Oyj:stä, Mandatum Lifestä, Topdanmarkista sekä Ifistä.

Ryhmän SCR

Koko ryhmän pääomavaatimus laskettuna [Solvenssi II](#) -sääntelyn alaiselle ryhmälle, joka Sampo-konsernissa koostuu Sampo Oyj:stä, Mandatum Lifestä, Topdanmarkista sekä Ifistä, lisättyä osuudella muiden yhtiöiden, pääosin Nordean, [pääomavaateista](#).

Ryhmän SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä

[Hyväksyttävä oma varallisuus](#), jota voidaan käyttää kattamaan ryhmän kokonaispääomavaatimusta, sisältäen muiden rahoitusalojen (Nordea) ja yhtiöiden, joihin sovelletaan yhteen- ja vähennyslaskumenetelmää, omat varallisuudet ([Solvenssi II](#)).

S

Sedentti

Ensivakuutusyhtiö, joka siirtää [jälleenvakuutuksella](#) osan ensivakuutusriskeistään jälleenvakuutusyhtiöön.

Siirtovastuun täydennys

[Vakuutusmaksuvastuun](#) täydennyserä, jolla esim. [vahinkovakuustoittoiminnassa](#) katetaan vakuutuskauden aikana odotettavissa olevia korvaus- ja liikekuluja tilinpäätöspäivänä voimassa olevista vakuutus sopimuksista.

Siirtymäsäännös

[Solvenssi II](#) -pääomavaateen laskentakaavat eivät kaikin osin tulleet voimaan välittömästi, sillä valvontaviranomaiset loivat kaavoihin siirtymäsäännöksiä. Sammon konserniyhtiössä siirtymäsäännöksiä on olemassa [vastuuvelan](#) laskennan ja [osakeriskin](#) laskennan osalta. Ensin mainitun soveltamiseen tarvitaan valvontaviranomaisen lupa, kun taas jälkimmäistä voidaan soveltaa yhtiön omalla päätöksellä. Mandatum Life soveltaa sekä vastuuvelan että osakeriskin siirtymäsäännöstä, If soveltaa vain osakeriskin siirtymäsäännöstä ja Topdanmark ei sovelta kumpaakaan.

Sijoitusomaisuus

Yhtiön sijoitettava varallisuus. Yhtiö sijoittaa vastuuvelan katteena olevat varat ja oman pääomansa esimerkiksi osakkeisiin, joukkovelkakirjoihin ja kiinteistöihin.

Sijoitussidonnainen vakuutus

Vakuutussäästön kehitys on sidottu jonkin ulkoisen instrumentin, yleensä sijoitusrahaston, arvoon. [Vakuutuksenottaja](#) kantaa riskin näiden instrumenttien arvonmuutoksista.

Sijoitussidonnainen vakuutus sopimus

Henkivakuutus sopimus, jossa vakuutussäästön kehitys on sidottu jonkin ulkoisen instrumentin, yleensä sijoitusrahaston, arvoon. [Vakuutuksenottaja](#) kantaa riskin näiden instrumenttien arvonmuutoksista.

Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvä vastuovelka

[Sijoitussidonnaisista vakuutuksista](#) henkivakuutusyhtiölle aiheutuvan vastuun määrä.

Sijoitus sopimus

IFRS-luokittelu henkivakuutus sopimuksesta, joka ei sisällä vakuutus riskiä (esim. [kapitalisaatiosopimus](#)).

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Sijoitusomaisuuden tuotto vähennettynä sijoituksista aiheutuneilla kuluilla.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan nettotuotot vähennettynä vakuutuksiin maksetuilla laskuperustekoroilla ja mahdollisilla [asiakashyvityksillä](#).

Sisäinen malli

Sisäinen malli tarkoittaa vakuutusyhtiön omia sisäisiä menetelmiä, joilla se kvantifioi riskiprofiiliinsa liittyvän pääomatarpeen. Vrt. [osittainen sisäinen malli](#).

Solvenssi II

Solvenssi II -sääntely koskettaa Ifiä, Topdanmarkia, Mandatumia sekä Sampo-konsernia. Solvenssi II -direktiivin tarkoitus on harmonisoida vakuutusyhtiöiden sääntelyä EU:ssa ja ennen kaikkea se vaikuttaa vakuutusyhtiöiltä vaadittaviin pääoman määriin. Sampo-konsernin yhtiöissä vaikutukset kohdistuvat erityisesti vakavaraisuuteen ja raportointiin.

Spread-riski

Spread-riskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteissa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun luottoriski-spread muuttuu. Lisätiedot: [markkinariskit](#), [luottoriski](#).

Standardikaava

[Solvenssi II](#) -sääntelykehikkoon kuuluva viranomaisten standardikaava pääomavaatimuksen laskemiseksi.

T

Takaisinosto

Asiakas irtisanoo ennen eräpäivää vakuutuksen, jossa on vakuutussäästöä ja yhtiö maksaa asiakkaalle vakuutuksen [takaisinostoarvon](#).

Takaisinostoarvo

Vakuutukselle laskettava arvo, joka saadaan vähentämällä vakuutussäästöistä sakko vakuutus sopimuksen irtisanomisesta ennen eräpäivää.

Takaisinostoriski

Takaisinostoriski liittyy asiakkaiden mahdollisuuteen lopettaa vakuutus sopimus ja nostaa säästönsä ennen aikaisesti.

Lisätiedot: [vakuutuksenottajien käyttäytymisriski](#)

Taseriskit (ALM-riskit)

Yhtiö altistuu taseriskeille eli ALM-riskille (asset and liability management risks), mikäli markkinamuuttujissa (kuten korot, inflaatio ja valuuttakurssit) tapahtuvat muutokset vaikuttavat sijoitusten ja johdannaisten arvoon erisuuruisesti, kuin mitä ne vaikuttavat [vakuutusvelkojen markkinaehtoiseen arvoon](#). Vastuuvelan kassavirrat ovat mallinnettuja estimaatteja ja tästä johtuen sekä niiden suuruuteen että ajoittumiseen liittyy epävarmuutta. Tämä epävarmuus on keskeinen ALM-riskin aiheuttaja.

Tasoitusmäärä

Puskuri [riskiliikkeen tuloksen](#) heilahteluja vastaan.

Toimintakulusuhde

Vahinkovakuutusyhtiön liikekulujen ja korvausten hoitokulujen suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

$$\frac{\begin{array}{l} + \text{ liikekulut} \\ + \text{ korvausten käsittelykulut} \end{array}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100 \%$$

Toimintakulut

Vahinkovakuutusyhtiön liikekulujen ja vakuutuskorvausten hoitokulujen summa.

Toimintapääoma-aste

Yhtiön toimintapääoman ja viranomaisten vaatiman toimintapääoman vähimmäismäärän suhde.

Toimitusriski

Riski siitä, että vastapuoli ei toimita arvopaperia tai sitä vastaavaa käteissummaa sopimuksen mukaisesti, vaikka sopimuksen toinen osapuoli tai toiset osapuolet ovat jo peruuttamattomasti toimittanut arvopaperia vastaavan käteissumman tai arvopaperin sopimuksen mukaisesti.

Tuleva jälleenvakuutus

Yhtiön vastaanottama [jälleenvakuutusliike](#) toiselta vakuutusyhtiöltä.

Työkyvyttömyysriski

Riski siitä, että yhtiön olisi maksettava enemmän työkyvyttömyyskorvauksia kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

Täsmäytyserä

Täsmäytyserä on oman varallisuuden pääomaerä, joka lasketaan [Solvenssi II](#) -taseen ylijäämästä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat, vähennettynä mm. odotettavissa olevalla osingolla.

U

Underwriting

[Vahinkovakuutus sopimuksen](#) tekemisen yhteydessä suoritettava riskin arviointi ja hinnoittelu. Tilinpäätöksen yhteydessä termiä käytetään myös laajemmassa merkityksessä, eli kuvaamaan vakuutusyhtiön sitä toimintaa, joka ei ole sijoitustoimintaa.

V

Vahinkosuhte

Vahinkovakuutusyhtiön korvauskulujen (sis. korvausten hoitokulut) suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{korvauskulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100\%$$

Vahinkotiheys

Tietyn ajanjakson kuluessa havaittu, tiettyyn [vahinkovakuutuskannan](#) osaan sisältyvien vahinkojen ja vakuutusten kappalemäärien välinen suhde. Ei sisällä suurvahinkoja.

Vahinkovakuutus

Yhteisnimitys omaisuus-, tapaturma- ja sairauskuluvakuutuksille sekä vastuu- ja jälleenvakuutuksille. Esinevakuutuksia ovat sellaiset vakuutukset, joilla suojataan yhden tai useamman kohteen (esimerkiksi koti-irtaimiston, auton, veneen, tehdasrakennuksen tai tavaravaraston) taloudellinen arvo. Muu vahinkovakuutus käsittää ennen kaikkea etuusvakuutukset (esimerkiksi keskeytys- ja vastuuvakuutukset), jolloin kyse ei ole yhden tai useamman kohteen taloudellisen arvonsuojaamisesta, vaan puhtaasti taloudellisen edun suojaamisesta.

Vahinkovakuutusriskit

Vahinkovakuutusriskit jaetaan usein [vakuutusmaksuriskiin](#) ja [korvausvastuuriskiin](#), jotta erotetaan voimassa oleviin ja päättyneisiin sopimuksiin liittyvät riskit.

Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)

Vaadittava pääoman määrä, joka vakuutusyhtiöllä on oltava [Solvenssi II:n](#) pilari 1:ssä (kvantitatiiviset vaatimukset) määriteltyjä riskejä vastaan. Laskenta perustuu 99,5 prosentin luottamusväliin yhden vuoden horisontilla. Tämän pääomatason alittuminen johtaa viranomaistoimenpiteisiin.

Vakuutettu

Henkilö tai yhtiö, jolla on vakuutus vakuutussopimuksessa määritellyn tapahtuman varalta.

Vakuutuksenottaja

Vakuutussopimuksen ostaja.

Vakuutuksenottajien käyttäytymisriski

Vakuutuksenottajien käyttäytymisriski on epävarmuutta vakuutuksenottajien tulevaisuudessa suorittamien vakuutusmaksujen suuruudesta ja vakuutuksenottajien halusta lopettaa sopimus. Riski on siis vakuutuksenottajien käyttäytymisestä johtuvaa epävarmuutta maksettavien vakuutuskorvausten suuruudesta ja ajoituksesta.

Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Vakuutuskanta on luokiteltu vakuutus- ja sijoitussopimuksiin sen mukaan, sisältyykö niihin merkittävää vakuutusriskiä. [Henkivakuutustoiminnassa](#) vain kapitalisaatiosopimukset on määritelty sijoitussopimuksiksi. Muussa tapauksessa velat ovat vakuutusvelkoja. Tilinpäätöspäivänä määritetään ko. hetken mukainen vakuutustekninen [vastuuvelka](#). Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos tietynä tilinpäätöspäivänä on tilinpäätöspäivän vastuun ja edellisen tilinpäätöksen mukaisen vastuun erotus.

Vakuutusliikkeen tuotto

[Vakuutusteknisen tuloksen](#) suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina, kun tunnusluvusta on ensin vähennetty muut vakuutustekniset tuotot ja kulut (vahinkovakuutustoiminnan termi).

Vakuutusmaksuriski

Vakuutusmaksuriski liittyy ennakoituihin vakuutustapahtumiin, jotka eivät ole tapahtuneet tilikauden päättyessä. Vahinkotapahtumien määrä, niiden vakavuusaste ja ajoitus ja siten niistä aiheutuvat kustannukset saattavat poiketa ennakoidusta. Lopputulemana ennakoitua korkeammat vakuutuskorvaukset aiheuttavat kirjanpidollisia tappioita tai kasvattavat yhtiön [vastuuvelkaa](#).

Vakuutusmaksutulo

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksut vakuutuskausilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana riippumatta siitä, onko maksut laskutettu tai maksettu.

Vakuutusmaksutuotot

[Vahinkovakuutustoiminnassa](#) vakuutusmaksutuotot kattaa tilikauden osuuden [vakuutusmaksutulosta](#), eli vakuutusmaksutuotot on vakuutusmaksutulo oikaistuna vakuutusmaksuvastuun muutoksella.

Vakuutusmaksuvastuu

Se osa yhtiön [vastuuvelasta](#), joka vastaa tulevien vakuutusmenojen ja tulevien vakuutusmaksujen erotusta.

Vakuutus sopimus

IFRS-luokitus sopimuksesta, jossa siirtyy merkittävä vakuutusriski [vakuutuksenottajalta](#) vakuutuksenantajalle.

Vakuutustekninen tulos

Tulos ennen sijoitustuottoja ja muita tuottoja sekä kuluja (esim. osakkuusyhtiötulososuus) ja veroja (vahinkovakuutus).

Vakuutustekninen tulos ennen sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirtoa

Vahinkovakuutuksen käyttämä vakuutusteknisen laskelman osa, joka muodostuu [vakuutusmaksutuotoista](#), joista on vähennetty korvaus- ja liikekulut.

Vakuutustoimintaan kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto

Tuotto, joka lasketaan [vahinkovakuutuksessa](#) keskimääräiselle velalle vakuutussopimuksista, josta on vähennetty vakuutusliikkeeseen sitoutunut pääoma, kuten vakuutusmaksusaamiset, jälleenvakuutustalletesaamiset ja muiden saamisten ja velkojen nettomäärä, johon on lisätty puolet [vakuutusteknisestä tuloksesta](#) ennen tilikauden kohdistettua korkoa. Kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto lasketaan riskittömällä korolla.

Vakuutustulos

Vakuutusyhtiön tulos vakuutustoiminnasta kaikkien kulujen jälkeen, tunnetaan myös nimellä underwriting-tulos. Vakuutustappio syntyy, jos maksutulo ei riitä kattamaan vakuutuskorvauksia ja muita kuluja. Vakuutustoiminnasta syntyviä tappioita on perinteisesti paikattu sijoitustuotoilla.

Vakuutusvelkojen markkinaperusteinen arvo

Sampo-konserni laskee sisäiseen käyttöön vakuutusvelkojen markkinaperusteisen arvon diskonttaamalla odotettavissa olevat vastuuvelan kassavirrat markkinakoroilla. [Vastuuvelkojen](#) ja vakuutusvelkojen markkinaperusteisen arvon välinen erotus on merkittävä tekijä ja se raportoidaan osana muokattua vakavaraisuuspääomaa.

Valuuttariski

Valuuttariskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteissa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun valuuttakurssit muuttuvat. Ks. [markkinariskit](#).

Vapaakirja

Vakuutus muuttuu vapaakirjaksi, kun on sovittu, ettei [vakuutuksenottaja](#) maksa enää vakuutusmaksuja.

Vastapuoliriski

Riski siitä, että vastapuoli ajautuu maksukyvyttömyystilaan, eikä suoriudu velvoitteistaan. Riskin toteutuessa lopullinen tappio riippuu johdannais- tai jälleenvakuutus sopimuksen mahdollisesta positiivisesta markkina-arvosta maksukyvyttömyyshetkellä, saaduista vakuuksista sekä kertyvästä palautusosuudesta. Vastapuoliriskin katsotaan kuuluvan [luottoriskeihin](#).

Vastuunsiirto

Vakuutuskannan siirtäminen toisesta vakuutusyhtiöstä/eläkesäätiöstä toiseen vakuutusyhtiöön.

Vastuunvalinta

Vakuutuksenantajan [vahinkovakuustoitiminnassa](#) tekemä valinta siitä, mitä riskejä otetaan. Vakuutusyhtiölle vastuunvalinnalla on suuri merkitys, muun muassa mahdollisimman tasapainoisen vakuutusliikkeen saavuttamiseksi. Tasapainoisella vakuutusliikkeellä on yleensä myönteinen vaikutus tulokseen.

Vastuavelan riittävyystesti

IFRS-säännösten mukaan suoritettu testi siitä, että vastuvelka on riittävän suuri tulevien vakuutustapahtumien kattamiseksi.

Vastuavelka

Yhtiön myöntämistä vakuutuksista yhtiölle aiheutuvan vastuun määrä. [Vakuutusmaksuvastuun](#), [siirtovastuun täydennyserän](#) ja [korvausvastuun](#) summa.

Vastuavelka omalla vastuulla

Omalla vastuulla oleva vastuavelka koostuu vahinkovakuutusyhtiöiden [vakuutusmaksuvastuusta](#) ja [korvausvastuusta](#), joista on vähennetty jälleenvakuuttajien vastuulla oleva osuus.

Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Sijoitussidonnaiset vakuutus- ja sijoitussopimukset ovat sopimuksia, joihin perustuvat etuudet määräytyvät kuhunkin sopimukseen liitettyjen sijoituskohteiden arvon kehityksen perusteella. Sijoitussidonnaisia sijoitussopimuksia ovat ainoastaan [kapitalisaatiosopimukset](#). Kunkin tilinpäätöspäivän mukainen velka sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista määräytyy niihin liittyvien sijoitusten tilinpäätöspäivän mukaisten markkina-arvojen perusteella.

Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Sijoitus- ja vakuutussopimuksista vakuutusyhtiölle aiheutuvan vastuun määrä.

Vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus (Vähimmäis-SCR)

[Solvenssi II](#) -sääntelykehikon mukainen vakavaraisuuspääoman ehdoton alaraja, jonka alittuminen johtaa tiukentuviin viranomaistoimenpiteisiin.

Y

Yhdistetty kulusuhde

[Vahinkovakuustoitiminnan](#) keskeinen tehokkuutta kuvaava tunnusluku, joka lasketaan summaamalla vahinkosuhde ja liikekulusuhde yhteen. Yhdistetty kulusuhde ilmoitetaan prosentteina.

Laskentakaava:

vahinkosuhde + liikekulusuhde

Yksilöllinen eläkevakuutus

Eläkevakuutus, jossa vakuutettuna on tietty henkilö. Kyseessä voi olla joko [laskuperustekorollinen](#) tai [sijoitussidonnainen vakuutus](#).

Yksilöllinen henkivakuutus

Henkivakuutus, jossa vakuutettuna on tietty henkilö. Kyseessä voi olla joko [laskuperustekorollinen](#) tai [sijoitussidonnainen vakuutus](#).

Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat

[Solvenssi II](#) -taseen osoittama varojen ylijäämä suhteessa velkoihin eli varat vähennettynä veloilla. Vastaa käsitteellisesti IFRS-taseen omaa pääomaa suurimpien erojen ollessa vakuutusteknisen vastuavelan ja sijoitusomaisuuden arvostuksessa sekä aineettomien hyödykkeiden käsittelyssä.

